

HÜSEYİN PAŞA, Mezemorta

HÜSEYİN PAŞA, Mezemorta

(bk. MEZEMORTA HÜSEYİN PAŞA).

HÜSEYİN PAŞA, Tunus Beyi

(ö. 1152/1739)

Tunus'ta hüküm süren
Hüseynî hânedanının kurucusu
(1705-1735).

Babası, Girit'in Kandiyе şehrinden geldiği rivayet edilen ve Tunus'ta uzun zaman Arap kabilelerine karşı yaptığı çarpışmalarla şöhet kazanan Ali et-Türkî adlı bir Osmanlı sipahisidir. Hüseyin Tunus beyleri Mehmed, Ramazan ve Murad'ın dönemlerinde tecrübeli bir asker ve idareci olarak temayüz etti. Murâdîler sülâlesine son verip (1702) dayı, bey ve paşa unvanlarını şahsında toplayan İbrâhim Şerif zamanında önemli bir kumandan oldu ve 1116 (1704) Tunus-Cezayir savaşı esnasında sipahi ağalığı görevini yürüttü. Cezayir beylerbeyinin Tunus'u istilâsı ve İbrâhim Şerif'in esir düşmesi üzerine ileri gelenler ve ocak ağalarının oluşan emâret meclisi (divan) 20 Rebîülevvel 1117 (12 Temmuz 1705) tarihinde Muhammed Hoca'yı dayı, Hüseyin'i de bey seçti. Hüseyin Bey, aynı yıl Cezayirîliler'in saldırısını püskürttükten sonra Muhammed Hoca'yı ve serbest bırakılan İbrâhim Şerif'i öldürtüp Tunus'un idaresini tek başına ele geçirdi (1117/1705). İstanbul'daki Osmanlı idarecileriyle kurduğu iyi münasebetler sayesinde kendisine paşalık unvanıyla birlikte Tunus beylerbeyiliğinin verilmesi (1708) nüfuzunu daha da arttırdı. Başlangıçta çocuğu olmadığından yeğeni Ali Bey'i kendisinden sonra beyliğe aday göstermesine rağmen daha sonra bir câriyesinden çocuğu doğunca meclisi toplayarak iktidarın kendi çocuklarına intikali için karar aldırdı (1710). Böylece Tunus'ta kısa bir kesintiden sonra 1957'ye kadar hüküm süren Hüseynî hânedanı kurulmuş oldu.

Tunus Beyi
Hüseynî
Paşa'nın
temsîlî
bir resmi
(Atilla
Çetin
fotoğraf
arşivi)

Hüseyin Paşa'nın otuz yıl süren iktidarını iki dönemde incelemek mümkündür. 1705-1729 arasındaki ilk dönem sükûnet içinde geçti. İmar işleriyle bizzat uğraşan Hüseyin Paşa iç karışıklıklar sırasında zarar gören Kayrevan'ın surlarını yükseltti; birçok camiyi ve su yollarını tamir ettirdiği gibi pek çok köprü ve sarnıçla Tunus, Sefâkus, Kafsa, Nefta ve Sûs şehirlerinde cami ve medreseler yaptırdı. Halkın vergi yükünü hafifletti. Yakın yardımcılardan biri Raynaud adlı bir Fransız olan Hüseyin Paşa Avrupa ülkeleri ile iyi münasebetler içerisindeydi. Osmanlı Devleti'nin himayesi altında Fransa (1710, 1728), İngiltere (1716), İspanya (1720), Avusturya (1725) ve Hollanda ile (1728) deniz ticareti ve korsanlık konusunda ikili anlaşmalar yaptı. Ancak Tunuslu korsanlar faaliyetlerini sürdürdüler, hatta Fransa 1728 ve 1731'de Goletta önüne donanma göndererek bu durumu protesto etti.

1729-1735 arası, Hüseyin Paşa'nın bütün gücünü iktidarını koruma savaşına harcadığı dâhilî karışıklık yıllarıdır. Hüseyin Paşa'nın, on beş yıl önce emâret meclisinden çıkarttığı iktidarın kendisinden sonra çocuklarına geçeceğine dair karar çerçevesinde büyük oğlu Mehmed'i resmen veliaht tayin edip ülkede yılda iki defa yapılan vergi toplama işiyle görevlendirmesi yeğeni eski veliaht Ali Bey'in infialine sebep oldu. Hüseyin Paşa, Sultan III. Ahmed ve sadrazamı Damad İbrâhim Paşa'ya müracaatla Tunus beylerbeyiliğinin yeğenine verilmesini sağladı (1138/1725). Ancak İstanbul'dan gelen paşalık fermanı ve kaftan Ali Bey'in hoşnutsuzluğunu gidermeye yetmedi. Çünkü beylerbeyilik sadece isimden ibaret bir makamdı. Asıl güç ve nüfuz ise Tunus Ocağı beylerinin başında bulunan ve vatan beyi olan amcasının elindeydi ve ondan sonra bu görev çocuklarına geçecekti. Bu durumu kabullenemeyen Ali Paşa, oğlu Yûnus'la birlikte bazı kabileleri de ayaklandırarak Cebelüssalât mevkiinde direnişe geçti (1729). Hüseyin Paşa'nın karşısında yenilince de Cezayir'e kaçtı (İlter, II, 24, 31) ve 1734'e kadar orada kaldı. Bâbîâlî, Ali Paşa ile oğlunun İstanbul'a gönderilmesi için Cezayir beylerbeyine emir verdi. Fakat emre uyulmadı. Cezayir Dayısı Kör Abdi, Hüseyin Paşa ile anlaşarak kendisini hapse attırırsa da halefi İbrâhim serbest bıraktı ve onunla birlikte Tunus topraklarına girdi. Emrindeki Arap birliklerinin bir kısmı tarafından terkedilen Hüseyin Paşa, 4 Eylül 1735'te Simence'de mağlûp oldu ve Kayrevan'a çekilmek zorunda kal-

dı. Böylece Ali Paşa hem beylerbeyiliği hem de vatan beyliğini ele geçirdi; yardımını gördüğü Cezayir dayısına da daha önce söz verdiği gibi yıllık haraç ödemeyi taahhüt etti. Bu sırada Hüseyin Paşa Kayrevan'da kuvvet toplayıp tekrar saldırıya geçerek Ali Paşa'nın oğlu Yûnus'u yendi (3 Kasım 1735) ve Tunus surlarına kadar ilerledi; fakat şehri kuşatma cesaretini gösteremeyip tekrar Kayrevan'a çekildi. Kayrevan'da beş yıl kuşatma altında yaşayan Hüseyin Paşa, 16 Safer 1152'de (25 Mayıs 1739) şehrin düşmesi üzerine Cezayir'e kaçarken yakalandı ve Yûnus tarafından öldürüldü. Bu gelişmeler karşısında fiilen bir şey yapamayan Bâbîâlî, Ali Paşa'nın beylerbeyiliğini ve Vatan beyliğini kabul ve tasdik etmek zorunda kaldı (1739). Hüseyin Paşa'nın oğulları Mehmed ve Ali beyler sahil şehirlerinde tutunmaya çalıştılsa da bir sonuç elde edemediklerinden Cezayir'e çekildiler (bk. HÜSEYNÎLER).

BİBLİYOGRAFYA :

A. Rousseau, *Annales tunisiennes*, Alger 1864, IV, 93 vd.; İbn Ebû'd-Diyâf, *İthâfû ehli'z-zamân bi-ahbâri mülûki Tunis ve 'ahdi'l-emân* (nşr. Ahmed Abdüsselâm), Tunus 1964, II, 83-84, 98-99, 117 vd.; Aziz Samih İter, *Şimali Afrika'da Türkler*, İstanbul 1937, II, 24, 31, 150-155; Zirikî, *el-A'lâm*, II, 269; M. H. Chérif, *Pouvoir et société dans la Tunisie de Husayn Ben Ali: 1705-1740*, Tunis 1984-86, I-II; Muhammed b. el-Hoca, *Şafâhât min târihi Tunis* (nşr. Hammâdî es-Sâhilî - Cîlânî b. Yahyâ), Beyrut 1986, bk. İndeks; Hüseyin Münis, *Târihu'l-Magrib ve ha-dâratüh*, Beyrut 1412/1992, II/2, s. 370; Abdurrahman Çaycı, *La question tunisienne et la politique ottomane: 1881-1913*, Ankara 1992, s. 4; İ. Hakkı Uzunçarşılı, "Tunus'un 1881'de Fransa Tarafından İşgaline Kadar Burada Valilik Eden Hüseynî Ailesi", *TTK Belleten*, XVIII/72 (1954), s. 547-549; Mehmet Maksudoğlu, "Tunus'un Osmanlı Devletinden Ayrılması", *MÜİFD*, IV (1986), s. 143-145; G. Yver, "Hüseyin", *İA*, V/1, s. 640-641; R. Mantran, "al-Husayn", *EP* (İng.), III, 604-605.

ATILLA ÇETİN

HÜSEYİN RÂCİ EFENDİ

(ö. 1902)

Daha çok
Târihçe-i Vak'a-i Zağra
adlı eseriyle tanınan
Osmanlı âlimi.

Günümüzde Bulgaristan sınırları içinde kalan Karınâbâd kasabasına bağlı Mollaşeyh köyünde doğdu. Babasının adı Hacı Hasan'dır. Râci Efendi, memleketinde başladığı tahsilini İstanbul'un çeşitli medreselerinde tamamladı. Tasavvuf terbiye-

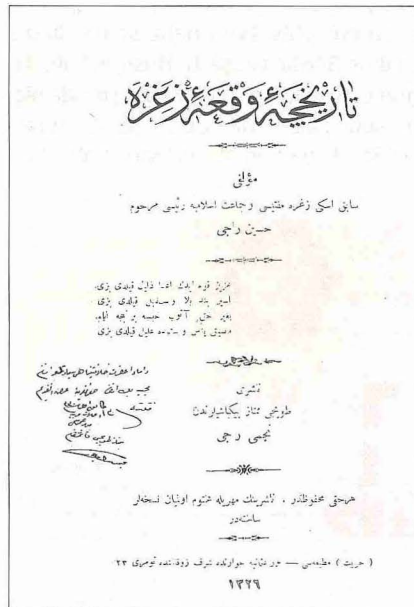
sini, Çırpan'da kütüphanecilik yapan ve daha sonra şehid olan Nakşî şeyhi el-Hâc İsmâil Efendi'den aldı. Birçok mektepte hoca ve müdür olarak görev yaptı. Doksanüç Harbi devam ederken başlayan büyük göç sırasında Eski Zağra'dan ailesiyle birlikte önce Edirne'ye, oradan da İstanbul'a gitti (28 Ağustos 1877). Eski Zağra ve çevresinde olduğu kadar İstanbul'da da sevilip sayılan Râci Efendi bu sırada diğer muhacirler gibi oldukça sıkıntılı günler geçirirken Eski Zağra'da ve göç sırasında başından geçenleri kaleme aldı. Râci Efendi'nin göçten sonra İstanbul'da çok kalmadığı anlaşılmaktadır. 13 Temmuz 1878'de imzalanan Berlin Antlaşması ile, Ruslar ve Bulgarlar'ın büyük zulümler yaparak işgal ettikleri bölgenin Eski Zağra sancağının da bulunduğu güney kısmında Rumeli-i Şarkî Vilâyeti kurulunca 1879 Eylülünden itibaren muhacirler eski topraklarına dönmeye başladılar. Râci Efendi de bu sırada Eski Zağra'ya dönmüş olmalıdır. Nitekim 17 Ekim 1881'de Eski Zağra müftülüğüne tayin edildiği ve ihtiyaç sebebiyle 22 Mart 1883'te müftülüğten ayrılıp muallim olarak rüşdiyeye geçtiği bilinmektedir (Aydın, s. 207, 225). Ayrıca Bulgarlar'ın vilâyeti ilhak faaliyetleri, müslüman ahalie yapılan zulümler ve bunlara karşı alınması gereken tedbirlerle ilgili olarak Bulgaristan Cemâat-i İslâmiyyesi tarafından Bâbîlâi'ye sunulan 1302 (1885) tarihli lâyiha'nın altında "Müftü ve Cemâat-i İslâmiyye Reisi" unvanıyla imzasının bulunması 1885 yılı sonlarında Eski Zağra'da bulunduğunu göstermektedir (Derviş Vahdetî, s. 170). Râci Efendi'nin Ma'lûmat'ta Yunan harbi dolayısıyla yazdığı tebrik ve tarih manzumesinde de (12 Haziran 1897) "Zağra-i Atîk Cemâat-i İslâmiyyesi Reisi" imzası vardır. Ancak aynı derginin 27 Zilhicce 1317 (27 Nisan 1900) tarihli sayısındaki şiiri "Meclis-i Kebîr-i Maârif âzasından" unvanıyla yayımlandığından 1897'den sonraki bir tarihte İstanbul'a geldiği anlaşılmaktadır. Eski Zağra Müftüsü olarak tanınan Râci Efendi Meclis-i Kebîr-i Maârif üyeliği görevinde iken vefat etti ve Eyüpsultan Mezarlığı'nda toprağa verildi.

Eserleri. Manzum ve mensur bazı eserleri bulunan Râci Efendi'nin yayımlanan kitapları şunlardır: 1. *Telhisü'l-inşâ* (İstanbul 1313). Sağlığında yayımlanan tek eseri olan bu kitabı müellif, Zağra'da rüşdiye mektebinde muallim-i evvel olarak çalıştığı sırada kaleme almıştır. Güzel okuma ve doğru yazmayı öğretmek ama-

cıyla orta öğrenim seviyesine uygun tarzda hazırlanmış bir ders kitabıdır. 2. *Târihçe-i Vak'a-i Zağra* (İstanbul 1326). Müellifi hayatta iken basımı için gerekli izin alındığı halde savaş yüzünden yayımlanamayan eser daha basılmadan okuyanlarca çok beğenilmiş, bazı nüshaları Nâmîk Kemal, Recâizâde Ekrem gibi devrin tanınmış edebiyatçılarına da gönderilmiş ve onlar tarafından takdir edilmiştir. Râci Efendi'nin son şeklini 1897'de verdiği, ölümünden sonra oğlu topçu binbaşısı Necmi Râci tarafından yayımlanan eser "Târihçe-i Vak'a-i Zağra", "Hercümerc-i Kıt'a-i Rumeli" ve "Hicretnâme" başlıkları altında üç bölümden meydana gelmektedir. Başında Necmi Râci ve müellifin kısa birer sunuş yazısı bulunan ilk bölüm hâtıra tarzında kaleme alınmış olup Ruslar'ın 21 Haziran 1877 tarihinde Tuna'yı geçerek Osmanlı topraklarına girmesiyle başlamakta; Eski Zağra'ya ulaşan işgal haberleri, buradaki tedirgin bekleyiş, Bulgarlar'ın Rus işgali sırasında yaptıkları zulüm, Süleyman Paşa yönetimindeki Osmanlı ordusunun kasabayı kurtarması anlatılmakta, arkasından başlayan göç ve yaşanan faciaların tasviriyile son bulmaktadır. Bu ilk bölüm yazarın bizzat şahit olduğu veya duyduğu olayların hikâyesidir. Kitapta yer alan birçok

trajik olayın anlatılışı esere edebî bir hüviyet kazandırmaktadır. İkinci bölümün ilk kısmında Doksanüç Harbi esnasında Rumeli cephesindeki askerî hareket özetlenmekte, bu sırada yapılan hatalar ve bunların nelere mal olduğu anlatılmaktadır. Eserin nüshalarından biri o sırada Bağdat'ta sürgünde bulunan Doksanüç Harbi kumandanlarından Süleyman Paşa'ya gönderilince paşa eserde yer alan askerî konularla ilgili olarak tenkidî mahiyette bir mektup göndermiştir (bu mektup Râci Efendi'nin oğlu Binbaşı Necmi Bey tarafından ayrıca yayımlanmıştır). M. Ertuğrul Düzdağ, Hüseyin Râci'nin bu bölümün ilk kısmını, Süleyman Paşa'nın bu mektubunda verdiği bilgileri bazı değişikliklerle iktibas suretiyle hazırladığını belirtmektedir. Râci Efendi'nin kaleminden çıkan ikinci kısımda, Ruslar'ın Zağra'yı ve çevresindeki beldeleri ikinci defa işgal ettikleri 1878 yılı Ocak ayı başından itibaren meydana gelen olaylar, müslümanların katledilişi ve ikinci göçün acıklı manzaraları anlatılmakta, bu faciayı gören yabancı gazetecilerin yazılarından da parçalar nakledilmektedir. Eserin üçüncü bölümü 364 beyitlik bir manzumeden oluşmaktadır. "Müfteilün müfteilün fâilün" vezniyle yazılan bu manzumede göç ve göç sırasında yolda çekilen sıkıntılarla İstanbul'a gelen yüz binlerce muhacirin burada karşılaştığı zorluklar dile getirilmektedir. Henüz yayımlanmadan Recâizâde Ekrem'in *Ta'lim-i Edebiyyât* (İstanbul 1299/1882, s. 185-186) ve Mehmed Celâl'in *Osmanlı Edebiyatı Numûneleri* (İstanbul 1312, s. 64) adlı eserlerine bazı parçalarını aldıkları *Târihçe-i Vak'a-i Zağra*, Yahya Kemal'in çocukluğunda *Ta'lim-i Edebiyyât*'ta okuduğu bölümüyle dikkatini çekmiştir. Yayımlandıktan sonra ise şair kitabın başındaki, "Azîz-i kavm idik a'dâ zelif kıldı bizi / Esîr-i bend-i belâ vü seffil kıldı bizi" beytini uzun zaman dilinden düşürmemiştir. Yahya Kemal, "Türkler'in vatan edebiyatında en samimi, yüksek bir şâhseri" olarak nitelediği eseri Falih Rıfkı Atay gibi nesir üstatlarına da tavsiye etmiştir (*Dergâh*, II/14 [1921], s. 17-20). Arif Nihat Asya bu mısralardan ilham alarak her bendin sonunda ilk mısraın tekrar edildiği bir mersiye yazmıştır (*Şiirler*, İstanbul 1976, II, 47). *Târihçe-i Vak'a-i Zağra*, M. Ertuğrul Düzdağ tarafından sadeleştirilerek "Hercümerc-i Kıt'a-i Rumeli" bölümündeki Süleyman Paşa'ya ait kısım çıkarılıp geniş açıklamalarla birlikte yayımlanmıştır (İstanbul 1973).

Hüseyin Râci Efendi'nin *Târihçe-i Vak'a-i Zağra* adlı eserinin oğlu Necmi Râci imzalı nüshasının iç kapığı (İstanbul 1326)

Ma'lûmat'ın 11 Muharrem 1315 (11 Haziran 1897) ve 27 Zilhicce 1317 (28 Nisan 1900) tarihli sayılarında dört manzumesi yayımlanan Hüseyin Râci Efendi'nin *Eser-i Aşk, Bedreka, İlzâm-ı Avâm, İl-câm-ı Hisân* adlı manzum eserleriyle bir kısım şiirlerini topladığı divançesinin ne olduğu bilinmemektedir.

BİBLİYOGRAFYA :

Hüseyin Râci Efendi, *Zağra Müftüsünün Hatıraları: Tarihçe-i Vak'a-i Zağra* (haz. M. Ertuğrul Düzdağ), İstanbul 1990; Süleyman Paşa, *1293 Türk-Rus Muharebesi Hakâyetlerinden Hulâsa-i Vukûât-ı Harbiyye* (nşr. Necmi Râci), İstanbul 1324, s. 55; Derviş Vahdeti, *Volkan* (İstanbul 1908-1909; nşr. M. Ertuğrul Düzdağ), İstanbul 1992, s. 134, 140, 154, 170; *Osmanlı Müellifleri*, II, 207; Mahir Aydın, *Şarkî Rumeli Vilâyeti*, Ankara 1992, s. 207, 225; Yahya Kemal, "Bal-kan'a Seyahat", *Dergâh*, II/14, İstanbul 1921, s. 17-20; Ali Canip Yöntem, "Yakın Tarihimizin Tek Bir Faslına Dair Küçük, Fakat Değerli Bir Eser: Tarihçe-i Vak'a-i Zağra", *Yakın Tarihimiz*, VI/41, İstanbul 1962, s. 39-41; M. Ertuğrul Düzdağ, "93 Hicreti ve Bulgar Zulmüne Dair Manzum Bir Risâle", *İslâmî Edebiyat*, sy. 13, İstanbul 1991, s. 12-16; "Râci Hüseyin Efendi", *TDEA*, VII, 265.

MUSTAFA UZUN

HÜSEYİN RAHMİ GÜRPINAR

(bk. GÜRPINAR, Hüseyin Rahmi).

HÜSEYİN ŞAH

(bk. HÜSÂMEDDİN HÜSEYİN ŞAH).

HÜSEYİN ŞAH, Alâeddin

(علاءالدین حسین شاه)

(ö. 925/1519)

Bengal'de hüküm süren
Hüseyinşâhîler hânedanının kurucusu
ve ilk hükümdarı
(1494-1519)

(bk. HÜSEYİNŞÂHÎLER).

HÜSEYİN ŞAH ARGUN

(ö. 962/1555)

Argun hânedanı hükümdarlarından
(1524-1554).

876'da (1471-72) veya 896'da (1491) Kandehar'da doğdu. Şah Hasan Argun ve Mirza Şah Hasan adlarıyla da anılır. Soyu Cengiz Han'a kadar ulaşmaktadır. Bâbürlüler Kandehar'ı ele geçince Hüseyin Şah'ın babası Şah (Şah Sücâ) Bey İndus kıyısındaki Bakkar'ı başşehir yaptı (1522). Şah Bey'in 1524'te ölümü üzerine yerine daha önce Sultan Bâbü'rün hizmetine girmiş olan oğlu Hüseyin Şah geçti ve Bâbü'r adına hutbe okutarak bağlılığını bildirdi. Daha sonra hâkimiyetini tanımayan Câm Firûz üzerine yürüdü ve onu mağlûp ederek Tatta'yı ele geçirdi. *Vekâyi'*de Hüseyin Şah'ın faaliyetlerinden sık sık bahsedilmektedir.

Mûltan'daki Lengâh hânedanı Argunlular için tehlike arzettekte ve zaman zaman Argunlu arazisine saldırmaktaydı. Mûltan sıkı bir muhasaraya alındı ve uzun süren bir kuşatmadan sonra şehir zapt edildi (1526). Hüseyin Şah, kalenin idaresini güvenilir bir kimse olan Hâce Şemseddin Mâhûnî'ye bırakarak geri döndü. Daha sonra da Argunlular'a karşı hücum hazırlığı içinde olan Kutç hâkimi Rây Hangâr'a karşı sefere çıkarak onu da ağır bir bozguna uğrattı. Bu dönemde Bâbürlü Sultanı Hümâyûn ile Delhi Sultanı Şirşah arasındaki mücadele Argun Hânedanı'nı da etkiledi. Şirşah karşısında mağlûp olan Hümâyûn Sind'e sığındı, fakat Hüseyin Şah Şirşah'tan çekindiği için ona yardım edemedi. Hümâyûn daha sonra Sind'e saldırıp Sihvân'ı kuşattı. Hüseyin Şah, Argun'un başarılı müdafaası karşısında hiçbir sonuç alamadan Cûn'a çekildi. Hüseyin Şah hayatının son yıllarında aklı den-

gesini kaybetti. Bunun üzerine devlet ileri gelenleri onu tahttan indirdiler ve yerine geçecek oğlu bulunmadığından aynı soya mensup Mirza Muhammed İsâ Taran'ı sultan ilân ettiler (1554).

Osmanlı kaptan-ı deryâlarından Seydi Ali Reis Hint sahillerine yaptığı sefer sırasında fırtınaya tutulup Gucerât'a sığınmıştı. Geri dönüşü esnasında Hüseyin Şah tarafından huzura kabul edilmiş, ondan ilgi ve itibar görmüştür (*Mir'âtü'l-memâlik* [nşr. Ahmed Cevdet], s. 37).

el-Melikü'l-Müeyyed unvanıyla anılan Hüseyin Şah 12 Rebîülevvel 962'de (4 Şubat 1555) Alipoto köyünde öldü ve Tatta yakınında Maklî'de toprağa verildi. İki yıl sonra naaşı Sind'den alınarak Mekke'ye nakledildi ve Cennetü'l-Muallâ'da babasının yanına defnedildi. Onun ölümüyle Argun hânedanı sona ermiş oldu. Hüseyin Şah ilimle de meşgul olup Muslihüddin-i Lârî ve Şeyh Yûnus es-Semerkan-dî gibi âlimlerden ders okumuştur. İlim adamlarını sever, onlara ihsanda bulunurdu.

BİBLİYOGRAFYA :

Bâbü'r, *Vekâyi'* (Arat), II, 238, 244, 253, 257, 262, 266, 267, 271, 273, 275-276, 374; Seydi Ali Reis, *Mir'âtü'l-memâlik* (trc. A. Genceli), Tahriran 2535 şş., s. 78-88; a.e. (nşr. Ahmed Cevdet), İstanbul 1313, s. 36-37; Nizâmeddin Ahmed, *Tabakât-ı Ekberî* (nşr. B. De), Kalkûta 1935, III, 520, 541-544; Gülbeden Begüm, *Hümâyunnâme* (trc. Abdürab Yelgar - Eymen Manyas), Ankara 1944, s. 51, 72-73, 80-81, 82-84, 87, 89, 99, 170-171, 173-174, 178, 184, 196, 211; Mîr Muhammed Ma'sûm, *Târîh-i Ma'sûmî* (nşr. U. M. Duodpota), Poona 1938, s. 144-184; Abdülkâdir Bedâûnî, *Müntehabü't-tevârih*, Kalkûta 1886, I, 436-442; Abdülhay el-Hasenî, *Nühzetü'l-havâtir*, IV, 92-93; C. Collin Davies, "Arghûn", *El²* (İng.), I, 627-628; A. S. Bazmee Ansari, "Husayn Shâh Arghûn", a.e., III, 632-633; Abdülkerim Özaydın, "Argun", *DİA*, III, 357.

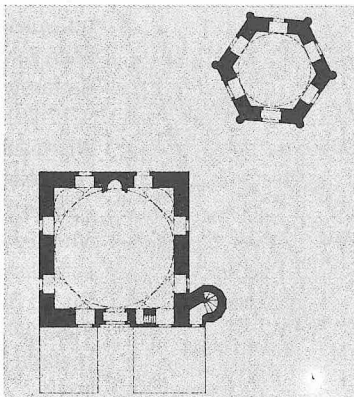

ENVER KONUKÇU

HÜSEYİN ŞAH CAMİİ ve TÜRBEŞİ

Üsküp yakınında
XVI. yüzyıl ortalarında inşa edilen
cami ile bânisinin türbesi.

Makedonya'da Üsküp şehrinin 10 km. kadar dışında, Kalkandelen'e giden eski anayolun kenarındaki Saray köyünde bulunan cami, kapısı üstündeki dört beyitlik Arapça kitâbeye göre 961 (1554) yılında Hüseyin Şah tarafından yaptırılmıştır. Ancak kitâbede bâni için kullanılan "merhum" ibaresi kabir taşındaki 974 (1566-

Saray köyünde
Hüseyin
Şah Camii
ve Türbesi
ile planı -
Üsküp /
Makedonya